

Højesterets Tilladelse efter Retsplejelovens § 423.

Ifølge 1ste Stykke faar Dommen først Virkning, naar den er blevet endelig. Denne Bestemmelse alene er imidlertid ikke tilstrækkelig.

Man har tillige — i 3die Stykke — op hævet Justitsministerens Adgang til at tillade Anke indtil et Aar efter Dommens Afgivelse, jfr. Retsplejelovens §§ 397 og 436, idet det vilde være ganske u hensigtsmæssigt først at give Dommen Virkning efter saa lang Tids Forløb som et Aar.

Endvidere indeholder Paragraffens 2det Stykke nogle særlige Regler om Anke til Højesteret som 3die Instans ifølge Justitsministerens Tilladelse, jfr. Retsplejelovens § 435. Medens man paa den ene Side ikke har ment helt at burde udelukke Muligheden for Mortifikationsdommes Prøvelse for Højesteret, finder man paa den anden Side, at der maa foreligge ganske særlige Grunde, for at en saadan Anke skal kunne tillades. I de formentlig meget faa Tilfælde, hvor der kan være Tale herom, bør Landsretsdommen af den ovennævnte Grund ikke have Virkning ved Udløbet af den almindelige Fuldbyrdelesfrist. Af Hensyn til disse faa Tilfælde vilde det imidlertid være urimeligt at bestemme, at alle Landsretsdomme, der giver Mortifikation, først skulde have Virkning fra det Tidspunkt, da Anke — ifølge 3die Stykke, der ogsaa gælder her — er udelukket, d. v. s. naar den almindelige Frist for Anke til Højesteret er udløbet. Det foreslaas derfor, at dette kun skal gælde, hvor Landsretten paa Begæring træffer Bestemmelse herom, samt — som en Konsekvens af denne Regel — at der kun i saa Fald kan meddeles Anketilladelse. Adgangen til Anke indskrænkes endvidere ved, at den nævnte Bestemmelse af Landsretten kun skal kunne træffes, hvor Mortifikationsdommen er givet til Trods for, at der var rejst Indsigelse. Hvis f. Eks. en Underretsdøm, der nægter Mortifikation, paaankes af Sagsøgeren med det Resultat, at Mortifikationsdom afsiges af Landsretten, kan den, der har Indsigelser mod Mortifikationen,

som han ikke tidligere har fremsat, ikke faa Tilladelse til Anke til Højesteret for at gøre Indsigelserne gældende.

Bestemmelserne om, hvornaar Mortifikationsdommen faar „Virkning“, omfatter ikke blot de i § 9 anførte Retsvirkninger af selve Mortifikationen, men angaar Dommen i dens Helhed, altsaa f. Eks. ogsaa en eventuel Bestemmelse om Sagsomkostninger.

Til § 9.

I Retsplejelovens § 475 er det bestemt, at det har sit Forblivende ved den gældende Rets Regler om Mortifikations Retsvirkninger. Disse er ikke nærmere fastslaaet i nogen Lovbestemmelse. Det antages, at Mortifikationen medfører Ophør af de særlige Retsvirkninger, der knytter sig til Papiret, men ikke ændrer selve Retsforholdet. Den, der opnaar Mortifikation som Fordringshaver, antages at faa Legitimation som saadan, og ved Mortifikation som Skyldner etc. formodes Mortifikanten at være frigjort.

De i § 9 foreslaaede Bestemmelser — der i alt væsentligt er overensstemmende med den svenske Lovs § 9 — tilsigter ikke at ændre de Regler, der antages at gælde nu, men kun at fastslaa de praktisk vigtigste Virkninger af Mortifikation.

I 1ste Stykke fastslaaes den almindelige Hovedregel om Virkningen af en Fordringshavers Mortifikation.

I 2det Stykke hjemles der den, der har faaet Mortifikation som Fordringshaver, Ret til af Skyldneren (Ejeren af Pantet, Aktieselskabet) at faa udstedt et nyt Dokument svarende til det mortificerede. Herfor vil der navnlig være Brug, hvor der er lang Tid til et Skylddokuments Forfaldstid, samt ved Aktier. Bestemmelsen kan derimod ikke medføre nogen Pligt for Skyldneren til at udstede nyt Dokument, hvis der f. Eks. foreligger Fordringshavermora. Da det ikke med Rimelighed kan forlanges af Skyldneren, at han skal afholde eventuelle Udgifter ved Dokumentets Udfærdigelse, f. Eks. til Sagførerbistand, Maskinskrivning o. l., er hans Pligt gjort be-